

LANDEN VAN EUROPA

Montenegro

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Montenegro ligt aan de Adriatische Zee tegenover Italië en grenst aan Kroatië, Bosnië en Herzegovina, Servië (waaronder Kosovo) en Albanië.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Montenegro is 14.026 vierkante kilometer. Nederland is ongeveer 3x groter.

4 Bevolking

Montenegro heeft een bevolking van 672.180. Gemiddeld wonen er 47,9 mensen op een vierkante kilometer.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De Montenegrijnse hoofdstad is Podgorica. Enkele plaatsen in Montenegro zijn: Bar, Budva, Cetinje, Herceg Novi, Kotor, Nikšić, Tivat, Petrovac, Ulcinj, Gusinje, Plav en Rožaje.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Montenegro was tot 1878 een onafhankelijk prinsbisdom. In 1910 werd het prinsdom een koninkrijk. In de Eerste Wereldoorlog ging Montenegro een alliantie aan met Servië. In 1915 bezette Oostenrijk-Hongarije het land. De geallieerden herstelden na de oorlog de onafhankelijkheid van het land niet. De koning verzette zich tegen de Joegoslavische eenheid waarbij Montenegro bij Servië zou worden gevoegd. Een nationale vergadering in 1918 steunde de vereniging echter en zette de koning af. Montenegro kwam bij het koninkrijk Joegoslavië.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd Montenegro bezet door Italië en later door Duitsland (1941-1944). In 1945 werd het land een deelrepubliek van het federale Joegoslavië. Toen Slovenië, Kroatië, Macedonië en Bosnië en Herzegovina zich losmaakten uit de Joegoslavische federatie koos de Montenegrijnse bevolking ervoor om binnen Joegoslavië te blijven. De Montenegrijnse regering nam in de jaren negentig echter wel steeds meer afstand van Servië, vooral sinds de NAVO-aanvallen tegen Servië in 1999.

Sinds het begin van de 21ste eeuw streefde de Montenegrijnse regering openlijk naar afscheiding van Joegoslavië.

Tot 3 juni 2006 bleef Montenegro de confederatie met Servië in stand houden. Op die dag riep het parlement de onafhankelijkheid uit. Montenegro werd daarmee de 193e soevereine staat ter wereld en werd het toegelaten tot de Verenigde Naties.

7 Staatsvorm

Montenegro is een parlementaire republiek. Het parlement voert de wetgevende macht uit en bestaat uit afgevaardigden die door de burgers worden verkozen. De regering (premier en ministers) formuleert en leidt het buitenlands en binnenlands beleid, legt wetten ten uitvoer, keurt besluiten en andere verordeningen goed, sluit internationale verdragen en is verantwoording schuldig aan het parlement. Montenegro is geen lid van de Europese Unie.

Montenegro is geen lid van de Europese Unie.

Het volkslied van Montenegro is: Oj, svijetla majska zoro

De nationale feestdag is 13 juli.

8 Regio's en departementen

Montenegro is onderverdeeld in 21 gemeenten.

9 Infrastructuur

De weginfrastructuur in Montenegro blijft achter bij wat men elders in Europa gewend is. De laatste jaren is een aantal verbeterd en vaak voorzien van een extra rijstrook.

Montenegro heeft zo'n 250 kilometer spoorweg. De technische staat ervan is matig, en slechts een gedeelte is geëlektrificeerd. Niet alle spoorwegen zijn bestemd voor personenvervoer (alleen vrachtvervoer). Er wordt momenteel gewerkt aan vernieuwingen.

De vele busmaatschappijen zijn in handen van zelfstandige ondernemingen.

Montenegro heeft een eigen luchtvaartmaatschappij (Montenegro Airlines). In het land liggen 2 internationale luchthavens, bij Tivat en hoofdstad Podgorica. Er zijn ook luchthavens van Berane, Žabljak en Nikšić, maar daar kunnen geen grotere vliegtuigen landen en opstijgen.

De haven van Bar is de belangrijkste haven van Montenegro.

10 Klimaat

Het klimaat van Montenegro is verschillend. In de smalle kustzone heerst een mediterraan klimaat met lange droge zomers en korte milde winters. De centrale vlakte is kouder in wintertijd en warmer in zomertijd dan de kust. Het hoge berggebied heeft een sub-alpien klimaat met koude sneeuw winters.

11 Rivieren en meren

Door het bergachtige Montenegro stromen veel rivieren. De grootste rivieren zijn de Tara, Ibar en de Zeta. Montenegro telt 40 meren waaronder het grootste meer van de gehele republiek en van de Balkan, het Skadarmeer (391 km²; 43 km lang, 14 km breed en gemiddeld 7 m diep).

12 Gebergten

Montenegro is over het algemeen bergachtig. 60% van het grondgebied ligt boven de 1000 m. In het noorden van Montenegro ligt het Durmitor-massief, met 48 bergtoppen van boven de 2000m. Hoogste bergtop is de 2522 m hoge Bobotov kuk. Het diepste ravijn van het massief, tevens diepste van Europa en op één na diepste van de wereld, is de Tara-ravijn (1300 m diep). Verder liggen hier achttien gletsjermere en 748 bronnen waar puur bergwater uitkomt. Het centrale binnenland van Montenegro bestaat uit een gebergte van gemiddeld 1000 m hoog, met toppen tot 1900m.

13 Nationale en regionale parken

Montenegro heeft 4 nationale parken.

14 Industrie en economie

De Montenegrijse economie bevindt zich nog in een overgangsfase, maar het economisch herstelproces verloopt relatief langzaam. Voor de toekomstige economische ontwikkeling richt Montenegro zich op de verdere ontwikkeling van het toerisme. Hoewel grote investeringen nodig zijn voor modernisering, zal het toerisme bijdragen aan meer werkgelegenheid en inkomsten. Om de werkloosheid en armoede te verminderen en de levensstandaard te verhogen, zal Montenegro zijn economie verder liberaliseren. De modernisering en privatisering van vroegere staatsbedrijven in de zware industrie zorgen nog voor structurele problemen. Het gaat daarbij met name om de metaalindustrie, scheepswerven, mijnbouw en energiebereik. Daarbij is het modale inkomen en de koopkracht van de bevolking gering.

15 Wijnbouw

Montenegro produceert zowel rode als witte wijn. De terrasvormige heuvels van Crmnica zijn de bron van de druivenpluk. De echte nationale drank is rakija, een brandy van witte druiven die het universele teken is van de Montenegrijse gastvrijheid.

16 Landbouw

Landbouwgronden en watervoorraden zijn niet door de industrie bevuild en leveren gezonde voedingsmiddelen op, zoals vlees (gevogelte, lams-, geiten-, kalfs- en rundvlees), melk en zuivel, honing, vis, groenten (tomaten, paprika, komkommer), vruchten (pruimen, appels, druiven, citrusvruchten, olijven); wijnen van hoge kwaliteit, natuurzuiver drinkwater van superieure kwaliteit. In Montenegro groeien een aantal specifieke kruiden zoals bosvruchten (bosbessen, eetbare paddestoelen) en wilde geneeskrachtige kruiden, vooral salie.

17 Bosbouw

Op 720.000 ha staan bossen, zodat 54% van de totale oppervlakte van de republiek daarmee is bedekt.

18 Godsdienst

Ongeveer 80% van de bevolking is christelijk (Servisch-orthodox en katholiek). Moslims maken 15% van de bevolking uit. Er is godsdienstvrijheid voor iedereen.

19 Onderwijs

Basisonderwijs is gratis en verplicht voor kinderen tussen 7 en 15 jaar oud. Daarna kunnen leerlingen kiezen uit verschillende vervolgopleidingen, waarvan de beroeps- en technische opleidingen het populairst zijn. Hoger onderwijs kan gevolgd worden aan de Universiteit van Montenegro.

20 Cultuur

In de Montenegrijse architectuur en schilderkunst is een sterke byzantijnse invloed te zien aan de duizenden vierkante meters van fresco's in de kloosters en in de honderden iconen in kerken. Andere noemenswaardige gebouwen zijn de renaissance-paleizen in Kotor en Perast, en de voorbeelden van Venetiaanse invloeden rondom Herceg Novi. Dorpshuizen in moslimgebieden hebben een oostelijke uitstraling, terwijl ze in orthodoxe gebieden typisch mediterrane zijn.

De montenegrijse schilderkunst volgde grotendeels de religieuze traditie tot de negentiende eeuw. In de 20ste eeuw begonnen kunstenaars steeds meer aandacht te krijgen voor de moderne Europese hoofdstroom. Een traditie van beeldhouwkunst is er niet.

Veel Montenegrijse muziek ligt niet zo gemakkelijk in de westerse oren. Veel liederen zijn treurig en worden meestal door vrouwen gezongen. De ritmische liederen van de zeelieden zijn over het algemeen wat vrolijker. De nationale muziekinstrumenten zijn de fluit en de viool.

Montenegro heeft een sterke literaire traditie die bijna 1000 jaar geleden begonnen is. Het oudste literaire werk, Kingdom of Slavs, is in de 12de eeuw in Bar geschreven door een anonieme Benedictijnse priester. Kloosters en andere bibliotheken bezitten een aantal manuscripten uit de 13de eeuw, vaak geïllustreerd met mooie miniatuurportretten. Pas na 1494, toen de eerste drukpers startte, kwam de productie van boeken op gang.

21 Eten en drinken

De Montenegrijse keuken kan verdeeld worden in de noordelijke, continentale en mediterrane. Bijna alle producten zijn organisch en de smaken zijn zeer kenmerkend. Een traditionele manier van koken is ispod – 'onder de kolen' – in een pot bekend als sac.

Het noorden heeft vooral bosbessen, blauwbessen, frambozen en aardbeien. Men kookt er met zure room (kajmak), yoghurt en zowel koeien- als schapenkaas. Schotels die er bereid worden zijn o.a. zuurkoolstoofpot, lam gekookt in melk, pepers in kajmak en steak. Montenegrijnen zijn echte vleeseters. Het continentale gebied gebruikt veel vis. Er wordt gerookte ham bereid, kaas in olijfolie, worstjes en

gerookte schapenham. Rondom de hoofdstad Podgorica worden koolbladeren gevuld met gehakt en rijst, en karper met risotto en gedroogde pruimen. Olijfolie is de basis voor iedere maaltijd van vis, salade, groente en sauzen, met knoflook en peterselie. Behalve vis wordt veel groente gebruikt: cichorei (Brussels lof), asperges, prei, venkel en brandnetels.

Montenegro produceert zowel rode als witte wijn. De terrasvormige heuvels van Crmnica zijn de bron van de druivenpluk. De nationale drank is rakija, een brandy van witte druiven die het universele teken is van de Montenegrijnse gastvrijheid.

22 Taal

In Montenegro spreekt men Montenegrijns. Deze taal is een vorm van het Servo-Kroatisch, de officiële taal is echter (nog) Servisch. De officiële taal is de Ijekavische variant van die taal, die ook in Bosnië wordt gesproken. Deze taal wordt door sommigen "Montenegrijns" genoemd. Men gebruikt zowel het Latijnse als het Cyrillische alfabet. In sommige gebieden met een Albanese meerderheid is het gebruik van het Albanees door overheidsorganen toegestaan.

23 Geldeenheid

In Montenegro kan de facto met euro's worden betaald, maar het is geen wettig betaalmiddel.

24 Media

Montenegro heeft 4 televisiezenders en 14 radiozenders.

Er worden 5 (?) kranten uitgegeven (meest bekende: Dan, Koha Javore, MN News, Pobjeda, Vijesti).

25 Belangrijkste monumenten en topics

Bezienswaardigheden Montenegro:

- Kotor fjord, de zuidelijkste fjord in de wereld, Kotor is een oude stad
- Biogradska Gora Nationaal Park, enige ongerepte bos in Europa
- Ravijn Tara, diepste ravijn van Europa
- Skadar meer, grootste meer van de Balkan en belangrijk vogelreservaat.
- Lovcen Nationaal Park met mausoleum
- Vesting Sveti Ivan
- Ostrog Manastir, klooster in bergwand
- Stari Bar, historisch spookstadje, ooit getroffen door een aardbeving
- Ulcinj, zuidelijkste badplaats aan deze kust met prachtige zandstranden
- Rijeka Crnojevica, dorp met typisch Montenegrijnse plattelandsarchitectuur
- Podgorica, hoofdstad van Montenegro, stad met modern voorkomen; Georgskerk uit de 10e eeuw, Klokkentoren, Oude brug, Citadel, Oude Moskeeën, Ruïnes van de Romeinse stad Doklea, Hristovog Vaskrsenja, de nieuwe orthodoxe kathedraal.
- Cetinj, voormalige hoofdstad met musea, klooster en paleizen
- Durmitor, wintersportplaats met skioord Zabljak, hoogste stad van de Balkan
- Perast, vissersplaats